

Vergaderjaar 1991–1992

22 402

Wijziging van de regeling van de heffingsrente en de invorderingsrente bij belastingen

Nr. 9

NADERE NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 26 mei 1992

Wij zijn de Commissie erkentelijk voor de in haar brief van 22 mei 1992 (zie bijlage) uitgesproken bereidheid, mee te werken aan een snelle behandeling van het wetsvoorstel. Daardoor behoort de door ons voorgestane inwerkingtreding per 1 juli a.s. – gelet ook op de bereidheid van de Eerste Kamer om wetsvoorstellen die bij haar aanhangig worden gemaakt voor 5 juni a.s. vóór 1 juli te behandelen – nog tot de mogelijkheden. Van onze kant willen wij dan ook graag tegemoetkomen aan de door de Commissie gestelde voorwaarde van een afdoende beantwoording van haar vragen.

Bij de renteregeling en dus ook bij wijzigingen daarin is het naar onze mening van groot belang dat wordt gestreefd naar een goede balans. Als de balans uitslaat naar de kant van de belastingplichtige of naar die van de fiscus kunnen zich gemakkelijk ernstige verstoringen voordoen. Dat kan in theorie variëren van onbedoelde kaseffecten ten gunste van de fiscus die op een ongelegen moment in hun tegendeel kunnen verkeren tot een nadelige invloed op de invordering als van het rentepercentage een te geringe stimulans uitgaat voor een tijdige betaling van belasting-schulden. Het mag naar onze mening geen verbazing wekken dat de renteregeling thans enige bijstelling behoeft omdat het een gecompliceerde regeling betreft en bij het ontwerpen van deze regeling niet kon worden teruggevallen op eerdere praktijkervaringen. Wij menen derhalve dat er alle aanleiding is in een geval als het onderhavige scherp in het oog te houden of er ongewenste ontwikkelingen optreden. Worden dergelijke ontwikkelingen geconstateerd, dan moet naar onze mening niet worden geaarzeld om in te grijpen. Dergelijke ontwikkelingen hebben immers de neiging uit te groeien tot grote problemen terwijl bij tijdige maatregelen de waardevolle elementen van regelingen zoals de renteregeling gemakkelijker in stand kunnen worden gehouden.

Wij merken voorts op dat het niet mogelijk is maatregelen voor te stellen die zijn gebaseerd op uitgebreid, a-select onderzoek. De uitkomsten van een dergelijk onderzoek zouden lijden aan het euvel dat zij geen significant beeld laten zien op die punten waarop de renteregeling moet worden bijgesteld. De laatste is inherent aan een uitgebreid a-select onderzoek dat in een vroeg stadium – kort na de totstandkoming van een regeling – problemen zou moeten verkennen. Ook moet worden

bedacht dat het niet gaat om een bij alle belastingplichtigen gelijk voorkomend euvel, maar om een specifiek verschijnsel.

Wij zijn het zonder meer met de vaste Commissie eens dat de resultaten van het gehouden onderzoek niet kunnen en ook niet mogen worden gebruikt als enige redengeving voor de maatregelen die thans worden voorgesteld. Wij willen in herinnering roepen dat het onderzoek is gehouden naar aanleiding van de steeds weer tegenvallende realisatie van de ramingen op het gebied van de heffings- en invorderingsrente. Mede gelet op de ingewikkeldheid van de materie van de heffings- en invorderingsrente is gekozen voor een beperkt onderzoek bij enkele posten waarbij sprake was van opmerkelijk grote rentevergoedingen. De uit dat onderzoek naar voren gekomen zaken hebben ons de ogen geopend voor enkele zwakke plekken die daaruit verwijderd dienen te worden. Want, ook al kunnen vraagtekens worden gezet bij onze daaruit afgeleide vermoedens van onbedoeld gebruik, het kan toch niet worden ontkend dat elementen als een hoog percentage voor door de fiscus te vergoeden rente en het ontbreken van een renteloos drempeltijdvak bij verminderingen van voorlopige aanslagen aanleiding kunnen geven tot onbedoeld gebruik. Elementen in regelingen die een dergelijk uitlokkend effect kunnen hebben, dienen daaruit in beginsel verwijderd te worden. En wanneer dit goed past in de uitgangspunten van de regeling, met andere woorden, wanneer de wijzigingen ook zelfdragend zijn, behoeft ook niet het onbedoeld gebruik als redengeving voor de aanpassing te worden ingeroepen. Aangezien ons niet is gebleken dat bij de verlaging van het rentepercentage door de Commissie vraagtekens worden gezet, menen wij te kunnen volstaan met hierna nog in te gaan op de invoering van het drempeltijdvak bij vermindering van voorlopige aanslagen.

De invoering van het drempeltijdvak bij vermindering van voorlopige aanslagen achten wij nodig om een ongelijkheid weg te nemen. In de memorie van toelichting is daarbij gewezen op het huidige verschil in behandeling voor de toepassing van de invorderingsrente van enerzijds de vermindering van een voorlopige aanslag en anderzijds de verrekening van een te hoge voorlopige aanslag bij de definitieve aanslagregeling. In het eerste geval wordt over het terug te geven bedrag rente vergoed vanaf het moment dat (de laatste termijn) betaald had moeten zijn tot aan de dagtekening van de vermindering, in het tweede geval wordt over het terug te geven bedrag slechts rente vergoed over de periode na afloop van 15 maanden na afloop van het belastingjaar tot aan de dagtekening van de aanslag. In concreto: bij een vermindering van een in 1988 betaalde voorlopige aanslag 1988 op 1 juli 1991 wordt over het terug te betalen bedrag rente (in het systeem van de wet: invorderingsrente) vergoed over de periode van 1 januari 1989 tot 1 juli 1991, terwijl in het geval van verrekening van die voorlopige aanslag via een definitieve aanslag die op 1 juli 1991 wordt opgelegd slechts rente (in het systeem van de wet: heffingsrente) wordt vergoed over de periode van 1 april 1990 tot 1 juli 1990. Een verschil derhalve van 15 maanden, zijnde het voor de heffingsrente geldende drempeltijdvak.

Naast deze vergelijking is er ook nog de vergelijking met de belastingplichtige die de teveel ingehouden loonbelasting terugkrijgt bij de definitieve aanslag. Ook daar geldt een renteloos drempeltijdvak voor de vergoeding van (heffings)rente.

De door ons voorgestelde wijzigingen op het gebied van de vermindering van de voorlopige aanslagen passen derhalve in het systeem van de heffings- en invorderingsrente, waarbij er immers van wordt uitgegaan dat de fiscus een bepaald drempeltijdvak (in casu 15 maanden) nodig heeft om de aanslagregeling af te ronden. Zowel in de memorie van toelichting als in de nota naar aanleiding van het eindverslag in antwoord op vragen van het lid van de RPF-fractie is dit ook aangegeven.

Kort samengevat komt het erop neer dat de introductie van een drempeltijdvak in de sfeer van de invorderingsrente op het specifieke punt van verminderingen van voorlopige aanslagen gerechtvaardigd is vanuit een oogpunt van gelijke behandeling en in harmonie is met het uitgangspunt van een renteloos drempeltijdvak in de sfeer van de heffingsrente.

Wij hopen met onze hiervoor gegeven uiteenzetting naar tevredenheid van de vaste Commissie te hebben gereageerd op haar brief, en vertrouwen erop dat daarmee een spoedige openbare behandeling niets meer in de weg staat.

De Minister van Financiën,
W. Kok

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort.

Aan de Staatssecretaris van Financiën,

's-Gravenhage, 22 mei 1992

De vaste Commissie voor Financiën heeft kennis genomen van de nota naar aanleiding van het eindverslag bij wetsvoorstel 22 402 (Wijziging van de regeling van de heffingsrente en de invorderingsrente bij belastingen).

De Commissie is bereid de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel spoedig te beginnen, mits haar vragen tevoren afdoende worden beantwoord.

Zij is voorts van mening dat de regering haar conclusies baseert op een te smalle grondslag, namelijk op een dossieronderzoek bij 24 belastingplichtigen aan wie een aanzienlijk bedrag aan invorderingsrente door de fiscus moest worden vergoed. Zij zou het op prijs stellen indien U deze brief zo spoedig mogelijk beantwoordt in verband met de aanvang van de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel.

De griffier van de vaste Commissie voor Financiën,
H. J. M. M. de Gier